

רע"פ 1446/14 - אסדי ריאד נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
רע"פ 1446/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: אסדי ריאד

נגד

המשיב: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 11.2.2014, בעפ"ת 44405-11-13, שניתן על-ידי כב' השופט כ' סעב

בשם המבקש: עו"ד עותמאן חאלד

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט כ' סעב), בעפ"ת 44405-11-13, מיום 11.2.2014. בגדרו של פסק הדין נדחה ערעור על פסק דינו של בית המשפט לתעבורה בחדרה (כב' השופט מ' גינות), בתת"ע 8690-05-13, מיום 10.7.2013, וכן על החלטותיו מיום 8.10.2013 ומיום 13.11.2013, הדוחות בקשות לביטול פסק הדין.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 10.7.2013, הרשיע בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (להלן: בית המשפט לתעבורה) את המבקש, בהיעדרו, בעבירה של נהיגה במהירות העולה על המותר, לפי תקנה 54(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. בית המשפט לתעבורה השית על המבקש קנס בסך 800 ש"ח, וכן שני חודשי פסילה על תנאי של

רישיון הנהיגה, למשך שנתיים. הקנס שהוטל על המבקש שולם כדין. לאחר מכן, כאמור בפסק-דינו של בית המשפט המחוזי, נשלחה אל המבקש הודעה מטעם רשות הרישוי, שבה נאמר כי רישיונו של המבקש נפסל מינהלית, בגין הצטברות עבירות תנועה.

3. ביום 4.9.2013, הגיש המבקש בקשה לביטול פסק הדין. בבקשה זו נטען, כי העבירה בוצעה על-ידי מר ח'מיס קאסם (להלן: קאסם) ולא על-ידי המבקש, וכי קאסם הוא ששילם את הקנס, במקום להסב את כתב האישום על שמו. לבקשה צורפו תצהירים מטעם המבקש ומטעמו של מר קאסם. ביום 8.10.2013, דחה בית המשפט לתעבורה את הבקשה, בהעדר עילה המצדיקה את ביטול פסק הדין. צוין בהחלטה זו, כי המבקש יכול לפנות למשיבה ולעתור להסבת ההרשעה לחובת מי שלטענתו ביצע את העבירה בפועל. בהמשך לכך, פנה המבקש ביום 13.10.2013, למשטרת ישראל, וביקש להסב את ההרשעה על שמו של קאסם. ואולם, בקשתו זו נדחתה בנימוק לפיו לאחר שניתן פסק דינו של בית המשפט לתעבורה, אין למשטרת ישראל אפשרות להסב את הדו"ח שנרשם למבקש, לחובתו של אדם אחר. נוכח תשובה זו, הגיש המבקש לבית המשפט לתעבורה בקשה לעיון חוזר בהחלטה על ביטול פסק הדין. גם בקשה זו נדחתה, בהחלטה מיום 13.11.2013, מכיוון שהמבקש לא התייצב לדין בעניינו, למרות שזומן כדין, ובנסיבות העניין נמצא כי אין מקום לבטל את פסק הדין.

4. המבקש ערער על פסק דינו של בית המשפט לתעבורה, ועל החלטותיו בבקשות לביטול פסק הדין, לבית המשפט המחוזי בחיפה. לאחר שני דיונים בהם נשמעו טענות הצדדים, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור, בפסק דין מיום 11.2.2014. נקבע, כי הבקשה הראשונה לביטול פסק הדין הוגשה בחלוף מספר חודשים, ולא העלתה עילה המצדיקה את ביטולו של פסק דין. כמו כן, קבע בית המשפט המחוזי כי מששולם הקנס שהוטל על המבקש בפסק הדין, הפך פסק דינו של בית המשפט לתעבורה לפסק דין חלוט, מבלי שיש אפשרות להתערב בו.

הבקשה לרשות ערעור

המבקש טוען, כי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי נפלו טעויות משפטיות ועובדתיות. לגישתו, מתקיימת בעניינו עילה לביטול פסק הדין שניתן על-ידי בית המשפט לתעבורה, שכן אי התייצבותו נגרמה עקב טעות, ומכיוון שנגרם לו עיוות דין בכך שהוא הורשע בעבירה שלא ביצע. המבקש מוסיף וטוען, כי הגיש את הבקשה לביטול פסק הדין בסמוך למועד שבו הובא לידיעתו על כך שניתן פסק דין בעניינו, וזאת ללא שיהוי. טענה נוספת שהעלה המבקש, נוגעת לפרשנות הראויה לסעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). לטענת המבקש, תשלום קנס שהושת בגין ביצוע עבירה, מהווה הודאה בביצועה רק במקרים בהם הקנס שולם בפועל על-ידי הנאשם, ולא על-ידי אדם אחר.

5. בתגובת המשיבה לבקשה לרשות ערעור נטען, כי המבקש לא הרים את הנטל המוטל עליו להראות כי מתקיימת עילה לביטול פסק דינו של בית המשפט לתעבורה. עוד טענה המשיבה, כי הפרשנות שהוצעה על-ידי המבקש לסעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי, אינה סבירה בעליל. בתגובת המדינה הוצגו אסמכתאות מפסיקותיו של בית משפט זה, בגדרן נדחו טענות דומות לאלו שמעלה המבקש (רע"פ 2586/10 אסולין נ' מדינת ישראל (21.4.2010); רע"פ 191/12 דהאמן נ' מדינת ישראל (16.11.2012)).

דיון והכרעה

6. הלכה מושרשת וידועה בשיטת משפטנו היא, כי רשות ערעור בפני בית משפט זה תינתן בצמצום, והיא שמורה רק למקרים המעוררים שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה רחבת היקף, וכן במקרים חריגים בהם קיים חשש לעיוות דין כלפי המבקש או משיקולי צדק כלפיו (רע"פ 698/14 אלג'בור נ' מדינת ישראל (25.3.2014); רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014); רע"פ 319/14 חמו נ' מדינת ישראל (18.3.2014)). לאחר עיון בבקשה ובנספחיה, לא מצאתי כי עניינו של המבקש מעורר שאלה משפטית רחבה המצדיקה מתן רשות ערעור. כמו כן, אינני סבור כי קיים חשש מפני עיוות דין למבקש, או כי מתקיימים שיקולי צדק המצדיקים היענות לבקשתו. לפיכך, דין העתירה להדחות.

7. למעלה מן הצורך, אדרש בקיצור נמרץ לטענתו העיקרית של המבקש. המסגרת הנורמטיבית לדיון בבקשה לביטול פסק דין, מצויה בסעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי. סעיף זה מורה כי:

"נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדיון לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש תוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנאשם פסק הדין אולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע."

8. לטענת המבקש, הוא לא התייצב לדיון בשל טעות שאירעה לו בעת שרשם ביומנו את מועד הדיון. טענה מעין זו אינה מהווה "סיבה מוצדקת לאי התייצבותו" לדיון, ואינה מצדיקה ביטול פסק דין שניתן בהעדר הנאשם (רע"פ 9142/01 איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 793, בפסקה 8 (2003)). המבקש הוסיף וטען, כי בהותרת ההרשעה על כנה יש משום "עיוות דין" כלפיו, שכן לדבריו העבירה בוצעה על-ידי אדם אחר, אשר אף הודה בכך בתצהיר. סבורני, כי טענה זו אינה יכולה להתקבל. ככל שאכן אדם אחר ביצע את העבירה, היה על המבקש לפנות אל המשיבה, ולבקש כי האישום יוסב על שמו של מי שביצע את העבירה בפועל. המבקש נמנע מלעשות זאת במשך חודשים ארוכים, וזאת משעה שהוזמן לדיון בבית המשפט לתעבורה ועד למועד הדיון. יתר על כן, המבקש לא התייצב לדיון שנקבע בעניינו. רק לאחר תשלום הקנס, אשר הוטל במסגרת פסק הדין, ומשחלפו חודשים מיום הדיון, הגיש המבקש את הבקשה לביטול פסק הדין. במצב עניינים זה, אין מקום להחזיר את הגלגל לאחור ולבטל את פסק דינו של בית המשפט לתעבורה, ובדין נדחו טענותיו של המבקש בעניין זה, על-ידי הערכאות הקודמות.

9. יצוין, כי במקרה הנדון הוגשה הבקשה לביטול פסק הדין כחודשיים לאחר המועד בו הוא ניתן. למרות זאת, לא מצאתי בהחלטותיהן של הערכאות הקודמות התייחסות לשאלה האם הבקשה לביטול פסק הדין הוגשה במועד הקבוע בחוק, היינו בתוך 30 יום ממועד המצאת פסק הדין למבקש. לפיכך לא אדרש לטענה זו. יחד עם זאת ראוי לציין, כי המועד שנקבע בחוק להגשת בקשה לביטול פסק דין, מלמד על החשיבות שמייחס המחוקק לאינטרס של סופיות הדיון.

10. כיוון שכך, לא היה מקום לבטל את פסק דינו של בית המשפט לתעבורה. בנסיבות אלו אינני נדרש לדון בשאלת הפרשנות הראויה לסעיף 229(ח) לחוק סדר הדין הפלילי, המורה כי אדם ששילם את הקנס שהוטל עליו "רואים אותו כאילו הודה באשמה". אסתפק בכך שאצוין, כי על פניו, סעיף 229 עוסק בקנס אשר הוטל בדרך של "הודעת תשלום קנס", ולא בקנס שהושת במסגרת פסק דין, כפי שהיה בעניינו.

11. לאור האמור, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ד באדר ב' התשע"ד (26.3.2014).

שׁוֹפֵט
